

Ders Kodu Dersin Adı Yarıyıl Teori Uygulama Lab Kredisi AKTS

HUK304 Karşılaştırmalı Hukuk II 6 2 0 0 2 2

Ön Koşul

Derse Kabul Koşulları

Dersin Dili Fransızca

Türü Zorunlu

Dersin Düzeyi Lisans

Dersin Amacı

Karşılaştırmalı hukuk dersi, öğrencilere karşılaştırmalı hukuk disiplininin farklı hukuk sistemlerine sağladığı katkıyı öğretmeyi amaçlamaktadır. Ders özellikle seçim hukuku konularına odaklanmaktadır. Tüm Güney Avrupa'yı kapsayan geniş bir coğrafi çerçeve içinde inceleme yapılacaktır (sadece Avrupa Konseyi üye devletleri dikkate alınmaktadır). Ders, esas olarak parlamento seçimlerinin organizasyonuna odaklanmaktadır (ancak daha spesifik olarak diğer seçim tarihlerini de ele alabilir).

BÖLÜM 1 - İKTİDARIN KAZANILMASI**Bölüm 1 - Seçim sistemleri****§ 1 - Oy kullanmanın özellikleri**

A - Temel ilkeler

B - Seçimlerin sıklığı

§ 2 - Oy verme yönteminin belirlenmesi

A - Nispi temsil mantığı ve çoğunluk mantığı

B - Hesaplama yöntemleri

C - Seçim bölgelerinin belirlenmesi

§ 3 - Etkilerin çeşitliliği

A - Aşırı temsil

B - Yönetilebilirlik

Bölüm 2 - Seçim tarihinin belirlenmesi**§ 1 - Bir yasama döneminin sonunda düzenli seçim tarihinin belirlenmesi**

A - Anayasa veya seçim kanunu ile belirlenen seçim tarihi

B - Seçim tarihinin katı bir anayasal veya yasal çerçeve içinde belirlenmesi

1. Seçim tarihini belirleme yetkisine sahip makamın belirlenmesi

2. Seçimlerin yapılacağı dönemin belirlenmesi

3. Seçimlerin ilan edileceği dönemin belirlenmesi

C - Seçim tarihinin belirlenmesi bir makamın takdirine bırakılması

§ 2 - Parlamento'nun feshinden sonra erken seçim tarihinin belirlenmesi

A - Parlamento'nun erken feshi

1. Anayasa'da öngörülen durumlarda kanunen fesih

2. Parlamento'nun kararıyla fesih

3. Devlet veya hükümet başkanının kararıyla fesih

a - Şekil şartları

b - Esas şartları

- Cumhurbaşkanı seçimiyle ilgili bir siyasi krizi çözmek için bir araç olarak fesih

- Hükümet ile parlamento arasındaki ilişkilerle ilgili bir siyasi krizi çözmek için bir araç olarak fesih

- Parlamento'nun işleyişiyle ilgili bir siyasi krizi çözmek için bir araç olarak fesih

- Bir referandum vesilesiyle halkın iradesini yansıtan parlamento ile halk arasındaki bir siyasi krizi çözmek için bir araç olarak fesih

- Referandum vesilesiyle iradesini ortaya koyan halk ile parlamento arasındaki bir çatışmayı

çözüme kavuşturmaya yönelik bir araç olarak fesih

- Takdir yetkisi mi, yoksa yazılı olmayan anayasal hukuk veya Anayasa'nın

gelenekleri tarafından az çok düzenlenmiş bir yetki mi

B - Seçim tarihinin belirlenmesi

Bölüm 3 - Seçim sürecine katılma hakkı**§ 1 - Seçmen kütüğünün oluşturulması**

A - Seçmen listelerinin oluşturulması

1. Seçmenlerin seçmen listesine kaydedilme sistemleri

2. Ek seçmen listelerinin oluşturulması

B - Özel durumlar

1. Yabancı uyruklulara belirli seçim işlemlerine katılma hakkının tanınması

2. Yurtdışında yaşayan vatandaşlara tanınan oy kullanma hakkı

2. Tutanakların düzenlenmesi ve iletilmesi
3. Hapishanede bulunan kişilerin oy kullanma hakkı
- § 2 - Aday olma hakkı
- A - Aday olma hakkına getirilen kısıtlamalar
1. Cezaî hüküm nedeniyle aday olma hakkının askıya alınması
2. İmza sunumu
3. Kefaletin ödenmesi
- B - Adaylık başvurusu itirazı
1. Kayıt silme
2. Adaylıktan çekilme
- C - Seçim kampanyasının finansmanı

Bölüm 4 - Seçim Sonucunun İptali

- § 1 - Seçim Sonucunun İptalinin Hukuki Dayanakları
- A - Oy Sayımı Süreci
1. Oyların Sayılması
2. Tutanakların Düzenlenmesi ve İletilmesi
- B - Seçim sonuçlarının iptal edilme kriterleri
- C - Sonuçların iptal edilmesine yol açan ihlalin failinin tespit edilmesi
- D - Sonuçların iptal edilmesinin kapsamı
1. Sonuçların iptal edilmesinin "coğrafi" kapsamı
2. Sonuçların iptal edilmesinin kişisel kapsamı
3. Seçilebilirlik açısından iptal edilmenin kapsamı
4. Seçilen kişinin göreve başlamasından sonra görev süresinin iptal edilmesi olasılığı
- § 2 - Seçim sonuçlarının iptal prosedürü
- A - Seçim sonuçlarını ilan etme/iptal etme yetkisi kimdedir?
1. İdari kurumlar ve parlamento
2. Yargı organları
3. Seçimlerle ilgili mali denetimden sorumlu kurumlar
- B - Seçim sonuçlarının ilanına ilişkin itirazlar
1. Yetkili organlar
2. Yetkili yargı organına itirazda bulunma yetkisi
3. İtiraz süresi
4. Yetkili yargı organı tarafından inceleme süresi

İçerik

BÖLÜM 2 - İKTİDARIN KULLANIMI

Bölüm 1 - Yasama inisiyatifi hakkı

- § 1 - Avrupa'da yasama inisiyatifine sahip olanlar
- A. Yürütme erkinin yasama inisiyatifi
- 1 - Hangi yürütme erki?
- 2 - Korunan bir inisiyatif
- B. Yasama erkinin yasama inisiyatifi
- 1 - Hangi yasama erki?
- 2 - Değişiklik hakkı
- C. Yargı erkinin yasama inisiyatifi
- D. Vatandaşların yasama inisiyatifi
- E. Federasyonun kurucu unsurlarının ve özerk varlıkların yasama inisiyatifi
- § 2 - Yasama inisiyatifi hakkının kullanılması
- A - Usul kuralları
1. Anayasal düzeyde
2. Anayasa altı düzeyde
- a - Tasarı veya yasa tekliflerinin sunulması
- b - Değişiklik hakkı
- c - Yasama girişimlerinin çokluğu
- B - Yazım koşulları

Bölüm 2 - Zorunlu yetki

- § 1 - Zorunlu yetkinin olumsuz imajı
- A - Zorunlu yetkinin kökenleri
- B - Zorunlu temsilin komünist ideolojideki yeri
- C - Batı demokrasileri
- § 2 - Görevden alma (recall) ile zorunlu temsil arasındaki bağlantı
- A - Bir Amerikan kurumu

- B - Avrupa'da
- § 3 - Siyasi partilere bağı görevler
- A - Siyasi göçebelik
- B - Siyasi parti üyeliğinde değışiklik olması durumunda milletvekillerinin istifa etme yükümlülüğü – Sırbistan örneğı
- C - Siyasi partilerin özdenetimi: İspanya'daki uygulama

Bölüm 3 - Muhalefetin Düzenlenmesi

§ 1 - Muhalefetin İşlevleri

A - Muhalefetin örgütlenmesi ile demokrasi arasındaki bağılantı

B - Parlamenter muhalefetin gerekliliğı

§ 2 - Muhalefetin Korunması

A - Korumanın Anlamı

B - Korumanın Yararlanıcıları

1. Milletvekillerinin korunması

2. Parlamento gruplarının korunması

3. Nitelikli azınlıkların korunması

4. Muhalefetin genel olarak korunması

C - Korumanın amacı

1. Parlamento usulüne katılım

2. Yürütme denetleme ve inceleme hakkı

3. Çoğunluk tarafından alınan kararları engelleme ve erteleme hakkı

4. Kanunların anayasaya uygunluğunun denetlenmesi

§ 3 - Muhalefetin sorumlulukları

Jean-Pierre Massias, et alii, Droit constitutionnel des Etats d'Europe de l'Est, PUF.

Philippe Lauvaux, Armel Le Divillec, Les grandes démocraties contemporaines, PUF.

Kaynaklar

Institute for International Democracy and Electoral Assistance, International Obligations for Elections –

Guidelines for Legal Frameworks, Stockholm, 346 pages, 2014.

Conseil de l'Europe, Code de bonne conduite en matière électorale, 2025.

Teori Konu Başlıkları

Hafta

Konu Başlıkları

- 1 Giriş
- 2 Oy kullanmanın özellikleri
- 3 Oy verme yönteminin belirlenmesi
- 4 Çeşitli sonuçlar
- 5 Yasama döneminin sonunda düzenli seçim tarihinin belirlenmesi
- 6 Parlamentonun feshedilmesinden sonra erken seçim tarihinin belirlenmesi
- 7 Seçmen kütüğünün oluşturulması
- 8 Aday olma hakkı
- 9 Seçim sonuçlarının iptal edilmesinin hukuki dayanakları
- 10 Seçim sonuçlarının iptal edilme prosedürü
- 11 Yasama inisiyatifine sahip olanlar
- 12 Yasama inisiyatif hakkının kullanılması
- 13 Zorunlu temsil
- 14 Muhalefetin düzenlenmesi